

از حبیب و
...

والعاقب

براس نسخه خطی و الیوم علم بنجانب والی

به خوشش: اضع محبت در راه

سرشناسه	: محمدزاده، اصغر، ۱۳۶۵ -، گرد آورنده
عنوان و نام پدید آورنده	: آذربایجان و والی عکاس بر اساس نسخه خطی و آلبوم علی خان والی / به کوشش اصغر محمدزاده
مشخصات نشر	: تهران : اوحدی، ۱۳۸۹.
مشخصات ظاهری	: ۲۳۴ ص.
شابک	: ۹۷۸ - ۹۶۴ - ۸۲۳۴ - ۹۵ - ۴
وضعیت فهرست نویسی	: فیا
موضوع	: والی، علی بن قاسم، - ۱۳۱۸ ق
موضوع	: ایران -- تاریخ -- قاجاریان، ۱۱۹۳ - ۱۳۴۴ ق -- عکس ها
رده بندی کنگره	: ۱۳۸۹ م ۸۴/ع ۱۳۱۵
رده بندی دیویی	: ۹۵۵/۰۷۴
شماره کتابشناسی ملی	: ۲۲۷-۱۵۷

دفتر تهران خیابان کارگر شمالی روبروی پارک لاله کوچه میر پلاک ۸ - تلفن ۶۶۴۲۶۴۱۱ - همراه: ۰۹۱۲۱۰۹۹۴۰۹
فروشگاه و مرکز پخش: تهران بین خیابان فروردین و اردیبهشت خیابان روانمهر پلاک ۱۳۶ واحد ۳ تلفن: ۶۶۴۰۵۰۱۸

نشر اوحدی

نام کتاب: آذربایجان و والی عکاس (بر اساس آلبوم و نسخه خطی علی خان والی)

به کوشش: اصغر محمدزاده

تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

نوبت چاپ: اول - بهار ۱۳۹۰

تعداد صفحات: ۲۳۴ ص

قطع: رحلی

چاپ: پرنیان

صحافی: اسلامی

قیمت: ۸۲۰۰۰ ریال

ISBN : 978 - 964 - 8234 - 95 - 4

شابک: ۹۷۸ - ۹۶۴ - ۸۲۳۴ - ۹۵ - ۴

فهرست مطالب

۳.....	پیشگفتار.....
۴.....	مقدمه.....
۹.....	فرزندان علی خان والی.....
۱۲.....	آلبوم و نسخه خطی مورد استفاده.....
۱۴.....	از کودکی تا حکمرانی والی.....
۱۷.....	تعلیقات فصل اول.....
۱۸.....	حکومت مراغه
۱۸.....	ماجرای شیخ عیدالله کرد.....
۲۳.....	تصاویر والی از مراغه و بناب.....
۳۸.....	تعلیقات فصل دوم.....
۴۲.....	دارالسلطنة تبریز
۴۳.....	تصاویر والی از تبریز.....
۵۷.....	تعلیقات فصل سوم.....
۵۸.....	حکومت دارالنشاط ارومی
۶۰.....	تفصیل وضع اهالی و ژئوگرافی ارومیه و محالات آن.....
۶۴.....	تصاویر والی از ارومیه (در نخستین دوره حکومت).....
۸۲.....	تعلیقات فصل چهارم.....
۸۴.....	دارالحکومة خوی و سلماس
۸۵.....	اقدامات والی در خوی.....
۸۸.....	ژئوگرافی ولایات خوی و سلماس.....
۹۳.....	تصاویر والی از خوی و سلماس.....
۱۱۶.....	تعلیقات فصل پنجم.....
۱۱۹.....	سفر به تکان تپه (تکاب) و صائین قلعه
۱۲۲.....	تصاویر والی از تکاب و صائین قلعه.....
۱۳۲.....	تعلیقات فصل ششم.....
۱۳۳.....	بازگشت به دارالنشاط ارومی و نبرد قلعه جرمی
۱۴۰.....	تصاویر والی از حکومت دوم ارومیه.....
۱۵۸.....	تعلیقات فصل هفتم.....
۱۵۹.....	استقبال از ناصرالدین شاه در مرند و کنار ارس

۱۶۷.....	تعلیقات فصل هشتم
۱۶۸.....	حکومت دارالارشاد اردبیل و مشگین
۱۷۵.....	تصاویر والی از اردبیل و مشگین
۲۲۴.....	چشمه های آب گرم سرعین و اردبیل
۲۳۱.....	ماکو.....
۲۳۳.....	زنجان
۲۳۴.....	منابع و مأخذ

www.ketab.ir

پیشگفتار

خاطرات و سفرنامه ها در طول تاریخ ، توانسته زوایای پنهان بسیاری از وقایع و رویدادها را روشن سازد . در میان بسیاری از کتب تاریخی می توانیم استاد نویسنده به یک سفرنامه و دفتر خاطرات را ببینیم . در این میان افرادی که شروع به انشاء چنین مجموعه هایی نموده اند سعی بر این داشته اند تا حوادثی را که خود رؤیت کرده و موضوعاتی بکر را به مخاطب خود عرضه نمایند .

نویسنده اثر حاضر توانسته ، نمونه ای از این دفتر خاطرات را که متعلق به یکی از حکام آذربایجان با نام علی خان والی را در یک مرکز علمی به دست آورد ، این نسخه خطی شامل حوادث و رویدادهایی است که علی خان والی حاکم در طول دوران حکومت خود در شهرهای مراغه ، ارومیه ، خوی ، اردبیل ، ساوجبلاغ ، سنندج و کرمانشاه با آنها مواجه شده و در این دفتر مکتوب نموده است . اما آنچه بیشتر بر ارزش این اثر افزوده ، تصاویر هستند . علی خان والی هنگامی که در دوران جوانی برای تحصیلات عازم روسیه می شود در کنار تحصیلات ، هنر عکاسی را نیز می آموزد و در بازگشت از آنجا عکس برداری از امکنه و محیط را شروع می کند . وی جزو اولین عکاسان ایرانی است که از محیط طبیعی عکسبرداری نموده است . اگر چه ملک قاسم میرزا به عنوان اولین عکاس ایرانی شناخته می شود ولی آلبوم وی در بردارنده تصاویری از اشخاص درباری و محیط داخلی عمارات می باشد . در این میان تصاویری که در آلبوم والی وجود دارد در طول دوره حاکمیت وی از شهرها و قصبات برداشته شده ، وی در نبردها و رویارویی با راهزنان دورین را به همراه داشت که با توجه به قدمت تصاویر (حوالی سالهای ۱۲۵۰ - ۱۲۸۰ شمسی) ارزش اثر را دو چندان نموده است . مرحوم یحیی ذکاء در اواخر عمر خود در صدد تصحیح و بازنویسی این اثر بود ، که متأسفانه عمر وی کفاف نکرد . این نسخه در دست مرحوم سرتیپ والی (نوه علی خان والی) قرار داشت که اکنون به شماره ۶۶۶۵۰۲۶ در دانشگاه هاروارد نگهداری می شود که تا کنون به چاپ نرسیده . این مجموعه ۴۴۸ صفحه ای بیش از ۱۵۰۰ تصویر از اماکن و اشخاص را در خود جای داده است .

با توجه به علاقه وافری که نویسنده به زادگاه آبا و اجدادی خویش داشته ، بخش عمده این نسخه را که به حوادث و وقایع آذربایجان اختصاص داشت ، بازنویسی و در یک مجموعه ای تحت عنوان « آذربایجان و والی عکاس » گردآوری نموده است . بخش اعظم کتاب حاضر حاوی تصاویری از اماکن و مراسمات در هر شهر می باشد که با وجود کیفیت پائین تصاویر تا حد امکان نویسنده این تصاویر را شفاف سازی کرده است . تمامی زیرنویس عکسها به دلیل بیان موضوعات جذاب از محیط عکاسی عیناً درج شده است . همچنین نبود اطلاعات کافی در مورد صاحب عکس نویسنده همچنین نبود اطلاعات کافی در مورد عکس نویسنده را برآن داشت تا تحقیقات وسیعی در جهت شناسایی و اضافه کردن تعلیقات و شرح احوالات صاحب عکس بنماید که در جای خود وقت زیادی می طلبد و نیازمند تحقیقات وسیعی بود ولی با تلاش شبانه روزی تا حد امکان توانسته شرحی در باره صاحب عکس بنویسد . در انتها برخود لازم می دانم که از آقای طهماسب زاده به خاطر در اختیار قرار دادن نسخه اسکن شده این اثر قدردانی نمایم .